

**Suomen
tuomariliitto**

OIKEUSMINISTERIÖLLE

Asia: Lausunto liiketoimintakiellosta annetun lain muuttamisesta koskevasta esitysluonnoksesta
20.1.2016

Viite: OM 8/41/2014

Suomen tuomariliitto – Finlands domareförbund ry, jolta ei ole pyydetty lausuntoa asiakohdassa mainitusta luonnoksesta hallituksen esitykseksi, pyytää kunnioittavasti, että sen omaaloitteisesti laatima oheinen lausunto otettaisiin huomioon:

Tutkinnan uudistusehdotus

Luonnoksessa on ehdotettu myös muulle valvontaviranomaiselle kuin syyttäjälle oikeutta pyytää liiketoimintakiellon tutkinnan aloittamista tilanteessa, jossa kyse on muuhun kuin rikolliseen menettelyyn perustuvan liiketoimintakiellon epäilystä. Ehdotus on kannatettava, koska epäilyissä tapauksissa valvontaviranomaisella, jonka velvollisuutena on jo muutoinkin kiinnittää huomiota liiketoimintakiellon noudattamisen toteutumiseen, on tosiasiallinen mahdollisuus tunnistaa tilanteet, joissa lakisääteisiä velvollisuuksia olennaisesti laiminlyödään. Tällaisia laiminlyöntejä voisivat olla muun muassa verorästit, jolloin veroviranomainen voisi pyytää esitutkintaviranomaista suorittamaan tutkinnan. Liiketoimintakiellon edellytykset voisivat jäädä tutkimatta ilman esitettyä muutosta esimerkiksi tilanteessa, jossa veroviranomainen on määrännyt veronkorotuksen verojen laiminlyönnin perusteella, eikä asia tule ne bis in idem -säännön vuoksi enää rikoksena tutkittavaksi tuomioistuimeen.

Ehdotusta myöntää mahdollisuus liiketoiminnan edellytysten tutkintaan myös muille esitutkintaviranomaisille sekä valvontaviranomaisen velvollisuutta luovuttaa ilman pyyntöä välttämättömät tiedot salassapitovelvollisuuden estämättä esitutkintaviranomaiselle on syytä puoltaa ehdotuksessa mainituilla perusteilla.

Väliaikainen liiketoimintakielto

Väliaikaisen liiketoimintakiellon enimmäispituuden nostaminen 1 vuodesta 2 vuoteen on perusteltua, koska talousrikosjutut ovat pääsääntöisesti siten laajoja, ettei niiden saaminen vuodessa tuomioistuinkäsittelyyn käytännössä useinkaan toteudu. Lisäksi alkuvaiheen liiketoimintakiellon määrääminen on tehokas keino vähentää epäasiallista toimintaa.

Konkurssipesän pesähoitajan ilmoitusvelvollisuus syyttäjän sijasta konkurssiasiamiehelle

Mikäli hyväksytään ehdotus muun kuin syyttäjän oikeudesta pyytää liiketoimintakiellon tutkintaa tilanteessa, jossa kyse on muusta kuin rikolliseen menettelyyn perustuvasta liiketoimintakieltoepäilystä, ei Tuomariliiton käsityksen mukaan olisi estettä säätää konkurssipesän pesähoitajan oikeudesta pyytää liiketoimintakiellon tutkinnan aloittamista epäillessään lakisääteisten velvollisuuksien olennaista laiminlyöntiä. Tuomariliitto ei ole vakuuttunut siitä, onko konkurssiasiamiehelle tarpeen antaa toimivaltaa pesähoitajan ohella.

Liiketoimintakiellon henkilöpiiri ja kiellon sisältö

Liiketoimintakiellon määräämisen laajentaminen myös ammattitoimintaa harjoittaviin on kannatettavaa elinkeinonharjoittajien yhdenvertaisuuden vuoksi. Poikkeus sallia kieltoon määrättävän osallistua johonkin tietynlaajuiseen liiketoimintaan on syytä säätää tilanteissa, joissa kiellon määrääminen painavista syistä muodostuu erityisen kohtuuttomaksi. Kohtuuttomuustilanteet jäisivät tuomioistuimen harkintaan.

Lausunnon valmistelu

Lausunnon valmistelusta on vastannut käräjätuomari Virpi Pääkkönen. Lausunto on käsitelty Käräjäoikeustuomarit ry:n hallituksessa 15.2.2016 sekä Tuomariliiton oikeuspoliittisessa valiokunnassa ja hallituksessa 29.2.2016.

Helsingissä 1.3.2016

Tuomariliiton puheenjohtaja,
hovioikeudenneuvos

Kimmo Vanne